

PRZEGLĄD PODATKOWY

9
(413)

wrzesień
2025

MIESIĘCZNIK

DARIUSZ STRZELEC

Nowe okoliczności faktyczne lub dowody
(nie)znane organowi jako podstawa
do wznowienia postępowania podatkowego

TOMASZ GRZYBOWSKI, PIOTR WRÓBEL

Cicha rewolucja w instytucji odpowiedzialności
podatkowej członków zarządu spółek kapitałowych

JAROSŁAW OLESIAK, ŁUKASZ PAJOR

Wpływ decyzji wymiarowej na postępowanie
w przedmiocie orzeczenia o odpowiedzialności
osoby trzeciej. Rozważania wokół wyroku TS
z 27.02.2025 r., C-277/24, Adjak

www.wolterskluwer.com/pl-pl/solutions/czasopisma/przeglad-podatkowy

CENA 109 ZŁ (W TYM 8% VAT)
INDEKS 371211

Wolters Kluwer

EKSPERT WYJAŚNIA WĄTPLIWOŚCI PRAWNE

POSTĘPOWANIE PODATKOWE A POSTĘPOWANIE KARNE SKARBOWE

Zasadnicze związki międzygałęziowe

Dariusz Strzelec

 Wolters Kluwer

**PIERWSZA NAGRODA W KONKURSIE „PRZEGLĄDU SĄDOWEGO”
NA KSIĄŻKĘ NAJBARDZIEJ PRZYDATNĄ W PRAKTYCE WYMIARU SPRAWIEDLIWOŚCI**

Autor omawia wybrane zagadnienia wzajemnych relacji, jakie zachodzą pomiędzy postępowaniami podatkowymi oraz karnoskarbowymi. Czytelnik znajdzie wyjaśnienie wątpliwości, jakie powstają na styku obu tych procedur, w tym m.in. kwestie:

- wykorzystania dowodów z postępowania karnego w postępowaniu podatkowym,
- wszczynania postępowań karnych skarbowych w celu zawieszania terminów przedawnienia,
- wpływu rozstrzygnięć sądowych na postępowanie podatkowe.

Fragment recenzji:

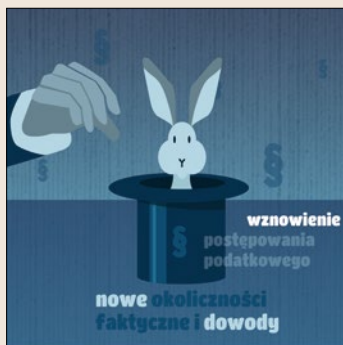
„Autor podjął tematykę oryginalną pod względem badawczym i istotną nie tylko dla praktyki stosowania prawa, ale także istotną w aspekcie teoretycznym. [...] Nie ma monografii o takiej intelektualnej klasie, jak ta, która stanowi przedmiot recenzji”.

prof. dr hab. Andrzej Gomułowicz

Wolters Kluwer

ZAMÓW KSIĄŻKĘ Z RABATEM 20% W KSIĘGARNI PROFINFO.PL
W FORMULARZU ZAMÓWIENIA WPISZ KOD: WKCZA20

TEMAT
MIESIĄCA

Dariusz Strzelec

Nowe okoliczności faktyczne lub dowody (nie)znane organowi jako podstawa do wznowienia postępowania podatkowego

czytaj na s. 21

Drodzy Czytelnicy, czy nowe fakty i dowody mogły być znane stronie i mogła ona ich nie przedstawić w postępowaniu zwykłym, mimo że dysponowała nimi? Czy strona jest uprawniona do ich przedstawienia w postępowaniu wznowieniowym, gdy wreszcie posiadała (wcześniej jej nieznaną) informację o prowadzonym wobec niej postępowaniu podatkowym? Już w październiku br. zapadnie uchwała Naczelnego Sądu Administracyjnego w tym zakresie – do jej wydania doprowadziła dostrzegalna od kilku lat w judykaturze polaryzacja poglądów, ujawniająca się w ostatnim czasie ze szczególną ostrością.

Przełomowy wyrok Trybunału Sprawiedliwości z 27.02.2025 r., C-277/24, Adjak, może istotnie wpłynąć na praktykę postępowań dotyczących solidarnej odpowiedzialności członków zarządu za zobowiązania podatkowe spółek kapitałowych oraz powinien przynieść skutek w postaci nowelizacji obowiązujących w tym zakresie polskich przepisów. W numerze wrześniowym publikujemy dwa artykuły dotyczące tego zagadnienia. Autorzy omawiają kwestię konieczności dokonania zmian legislacyjnych w tym obszarze, a nie tylko zmiany wykładni w zakresie przenoszenia odpowiedzialności za zobowiązania spółek kapitałowych na członków zarządu.

Tomasz Grzybowski, Piotr Wróbel

Cicha rewolucja w instytucji odpowiedzialności podatkowej członków zarządu spółek kapitałowych

- Czy członek zarządu powinien mieć możliwość kwestionowania ustaleń zawartych w decyzji wymiarowej wydanej wobec spółki, jeśli decyzja ta stanowi podstawę jego odpowiedzialności podatkowej, mimo że nie był stroną postępowania wymiarowego?
- W jaki sposób konstytucyjne standardy prawa do obrony i proporcjonalności mogą wpływać na przypisywanie członkowi zarządu odpowiedzialności za zaległości podatkowe określone po jego ustąpieniu ze stanowiska, bez możliwości wykazania przez niego braku wiedzy o ich istnieniu?

czytaj na s. 33

Jarosław Olesiak, Łukasz Pajor

Wpływ decyzji wymiarowej na postępowanie w przedmiocie orzeczenia o odpowiedzialności osoby trzeciej. Rozważania wokół wyroku TS z 27.02.2025 r., C-277/24, Adjak

- Czy w świetle wyroku TS C-277/24, Adjak, decyzja wymiarowa powinna być traktowana jako dokument urzędowy?
- Czy praktyka orzecznicza sądów administracyjnych, wykluczająca możliwość kwestionowania przez osobę trzecią ustaleń zawartych w decyzji wymiarowej, znajduje wystarczające umocowanie w przepisach Ordynacji podatkowej?
- Czy dopuszczenie osoby trzeciej do udziału w postępowaniu wymiarowym powinno skutkować ograniczeniem jej prawa do obrony w późniejszym postępowaniu dotyczącym odpowiedzialności podatkowej?

czytaj na s. 40

Piotr Sławicki

Mediacja w sprawach podatkowych – de lege lata i de lege ferenda

- W jakiego rodzaju sprawach podatkowych mogłaby zostać zastosowana instytucja mediacji?
- Czy wprowadzenie obowiązku informowania stron o możliwości mediacji – wzorem art. 13 § 2 k.p.a. – powinno stać się częścią procedur podatkowej i sądownoadministracyjnej?
- Jakie szczególne rozwiązania dotyczące statusu mediatora w sprawach podatkowych powinny zostać wprowadzone w proponowanej regulacji w Ordynacji podatkowej odnośnie do mediacji?

czytaj na s. 52

GŁOS DORADCÓW PODATKOWYCH

Dariusz M. Malinowski

Rezygnacja ze zwolnienia z opodatkowania VAT dostawy zabudowanych nieruchomości – rola oświadczenia podatników 3

RECENZJA

Jadwiga Glumińska-Pawlic

Antoni Hanusz (red. nauk.), „Postępowanie podatkowe. Zarys systemu”, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2025, ss. 1044 5

PRAKTYKA ZAWODOWA

Oskar Chmielewski

Próba recepcji podatku kościelnego do polskiego systemu podatkowego 10

PRAKTYKA SKARBOWA

Tomasz Janicki

Podatek minimalny – problemy interpretacyjne 16

PROFESJONALIŚCI O PODATKACH

Leszek Lewandowicz, Stanisław Hońko

Ogólnopolska Konferencja „Cyfrowy księgowy 2.0 – jak cyfryzacja zmienia rachunkowość i podatki” 19

TEMAT MIESIĄCA

Dariusz Strzelec

Nowe okoliczności faktyczne lub dowody (nie)znane organowi jako podstawa do wznowienia postępowania podatkowego 21

ORDYNACJA PODATKOWA

Tomasz Grzybowski, Piotr Wróbel

Cicha rewolucja w instytucji odpowiedzialności podatkowej członków zarządu spółek kapitałowych 33

Jarosław Olesiak, Łukasz Pajor

Wpływ decyzji wymiarowej na postępowanie w przedmiocie orzeczenia o odpowiedzialności osoby trzeciej. Rozważania wokół wyroku TS z 27.02.2025 r., C-277/24, Adjak 40

Piotr Sławicki

Mediacja w sprawach podatkowych – *de lege lata* i *de lege ferenda* 52

ORZECZNICTWO

Iwona Strzelec

Przegląd orzecznictwa SA 58

AKTUALNOŚCI Z BRUKSELI

Filip Majdowski

Aktualności z Brukseli 62

TAX ADVISERS' VOICE

Dariusz M. Malinowski

Giving up VAT Exemption of the Supply of Developed Land: The Role of Taxpayers' Declaration 3

REVIEW

Jadwiga Glumińska-Pawlic

Antoni Hanusz (academic editor), Postępowanie podatkowe. Zarys systemu [Tax Proceedings. Outline of the System], Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warsaw 2025, pp. 1044 (review)... 5

PROFESSIONAL PRACTICE

Oskar Chmielewski

Exploring the Concept of the Church Tax in the Context of the Polish Tax System 10

TAX AUTHORITIES' PRACTICE

Tomasz Janicki

Minimal Tax – Interpretation Problems 16

EXPERTS' OPINIONS ON TAXES

Leszek Lewandowicz, Stanisław Hońko

Nationwide conference “Digital Accountant 2.0 – How Digitalization Changes Accounting and Taxes” 19

TOPIC OF THE MONTH

Dariusz Strzelec

New Facts or Evidence (Un)Known to the Authority as the Basis for Resumption of Tax Proceedings 21

TAX ORDINANCE

Tomasz Grzybowski, Piotr Wróbel

A Silent Revolution in the Institution of Responsibility for Taxes Borne by Company Management Board Members 33

Jarosław Olesiak, Łukasz Pajor

The Impact of a Tax Assessment Decision on Proceedings Seeking to Determine a Third Party's Joint and Several Liability. Considerations About Judgment of the CJEU of 27 February 2025 in Case C-277/24, Adjak 40

Piotr Sławicki

Mediation in Tax Cases. Remarks about What the Law Is and What Legislative Amendments Are Needed 52

COURTS' DECISIONS

Iwona Strzelec

Administrative Courts' rulings: review 58

NEWS FROM BRUSSELS

Filip Majdowski

News from Brussels 62

Dariusz M. Malinowski

Rezygnacja ze zwolnienia z opodatkowania VAT dostawy zabudowanych nieruchomości – rola oświadczenia podatników

Kilka miesięcy temu pisałem na tych łamach o istotnym dla praktyki podatkowej wyroku Naczelnego Sądu Administracyjnego¹, w którym Sąd uznał za prawidłowe postępowanie podatnika, który opłacał zaliczki na podatek dochodowy, przyjmując podatek w wysokości 19%, jednocześnie na poleceniach przelewu wskazując, że kwoty są płacone tytułem „zaliczki na podatek PIT-36L”, a pierwsze takie polecenie złożył, nie naruszając terminu do wyboru formy opodatkowania w podatku dochodowym, czyli nie później niż 20 lutego roku podatkowego. Nie złożył przy tym żadnego innego, odrębnego dokumentu w tej kwestii. W ciekawym, liberalnym i nazwałbym je elastycznym uzasadnieniu NSA uznał, że w ten sposób są spełnione wszelkie znamiona pozwalające uznać oświadczenie o wyborze formy opodatkowania za złożone. Jednocześnie i terminowo wyrażony zamiar podatnika dał podstawę do rozstrzygnięcia tej sprawy. Dzieliłem się wtedy z Czytelniczkami i Czytelnikami uwagami oraz nadziejami co do potencjalnych skutków, jakie wyrok ten może wyrzucić także w innych obszarach, w których konsekwencje podatkowe są uwarunkowane złożeniem oświadczenia woli podatnika.

Dość szybko doczekaliśmy się kolejnego orzeczenia, tym razem na gruncie VAT, a konkretnie dotyczącego zwolnienia lub opodatkowania dostawy nieruchomości. Należy przypomnieć, że zasadą jest tu zwolnienie, jeżeli są spełnione określone w ustawie warunki. Artykuł 43 ustawy z 11.03.2004 r. o podatku od towarów i usług² – dalej u.p.t.u. – odnoszący się do zwolnień przedmiotowych zawiera regulację dotyczącą nieruchomości w ust. 1 pkt 10 tego przepisu. Zwalnia on dostawę budynków, budowli lub ich części, z wyjątkiem gdy:

- a) dostawa jest dokonywana w ramach pierwszego zasiedlenia lub przed nim;
- b) pomiędzy pierwszym zasiedleniem a dostawą budynku, budowli lub ich części upłynął okres krótszy niż dwa lata.

Dalsze rozszerzenie znajdziemy w pkt 10a. Obejmuje ono dostawę budynków, budowli lub ich części nieobjętą zwolnieniem, o którym mowa w pkt 10, pod warunkiem że:

- a) w stosunku do tych obiektów nie przysługiwało dokonującemu ich dostawy prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego;
- b) dokonujący ich dostawy nie ponosił wydatków na ich ulepszenie, w stosunku do których miał prawo do obniżenia kwoty podatku należnego o kwotę podatku naliczonego, a jeżeli ponosił takie wydatki, to były one niższe niż 30% wartości początkowej tych obiektów.

Kwestia pierwszego zasiedlenia była również przedmiotem kontrowersji. W konsekwencji do nowelizacji ustawy zmusił nasz parlament Trybunał Sprawiedliwości wyrokiem z 16.11.2017 r., C-308/16, Kozuba Premium Selection sp. z o.o. przeciwko Dyrektorowi Izby Skarbowej w Warszawie³. Nie jest tematem niniejszego artykułu analiza zmian przepisów polskiego VAT w zakresie pierwszego zasiedlenia, ale ogólnie można skonkludować, że stanowisko TS potwierdziło szerszy niż przewidziany początkowo w polskich przepisach o VAT zakres zwolnienia przy dostawie nieruchomości zabudowanych. W sytuacji gdy podatnik zasiedli budynek dla własnych potrzeb, sprzedając go później inaczej niż w warunkach pierwszego zasiedlenia, powinien skorzystać ze zwolnienia z VAT.

Mamy tutaj jednak do czynienia z dość nietypowym rozwiązaniem dla prawa podatkowego. Oto bowiem pomimo takiego specyficznego domniemania zwolnienia dostaw zabudowanych nieruchomości przepis nie ma charakteru bezwzględnie obowiązującego, a strony mogą być wręcz zainteresowane zastosowaniem opodatkowania. Rozpatrzmy prosty przykład: dostawca posiada dużą nadwyżkę podatku naliczonego, przenoszoną z poprzednich okresów rozliczeniowych, i ponieważ nie chce występować o jej bezpośredni zwrot ułatwi to sobie rękami, a raczej portfelem nabywcy, który zapłaci mu należność powiększoną o VAT. Dostawca go nie zapłaci, gdyż skompensuje go ze swoimi nadwyżkami w podatku naliczonym, a nabywca z kolei jest przykładowo doradcą podatkowym, w swej działalności ma wysokie nadwyżki podatku należnego nad naliczonym, czyli zobowiązaniami, i zapłaconą dostawcy kwotę łatwo zneutralizuje, zmniejszając owo zobowiązanie. Sytuacja życiowa, możliwa do realizacji, akceptowalna przez przepisy ustawy o podatku od towarów

¹ Zob. D.M. Malinowski, *Zmiana formy opodatkowania osób fizycznych – ważny wyrok Naczelnego Sądu Administracyjnego*, „Przegląd Podatkowy” 2024/10, s. 3–5.

² Dz.U. z 2025 r. poz. 775 ze zm.

³ EU:C:2017:869.

i usług, ten sam art. 43 u.p.t.u. zawiera bowiem stosowne regulacje w ust. 10 i 11:

„10. Podatnik może zrezygnować ze zwolnienia od podatku, o którym mowa w ust. 1 pkt 10, i wybrać opodatkowanie dostawy budynków, budowli lub ich części, pod warunkiem że dokonujący dostawy i nabywca budynku, budowli lub ich części:

1) są zarejestrowani jako podatnicy VAT czynni;

2) złożą:

a) przed dniem dokonania dostawy tych obiektów właściwemu dla ich nabywcy naczelnikowi urzędu skarbowego lub

b) w akcie notarialnym, do zawarcia którego dochodzi w związku z dostawą tych obiektów

– zgodne oświadczenie, że wybierają opodatkowanie dostawy budynku, budowli lub ich części.

11. Oświadczenie, o którym mowa w ust. 10 pkt 2, musi również zawierać:

1) imiona i nazwiska lub nazwę, adresy oraz numery identyfikacji podatkowej dokonującego dostawy oraz nabywcy;

2) planowaną datę zawarcia umowy dostawy budynku, budowli lub ich części – w przypadku, o którym mowa w ust. 10 pkt 2 lit. a;

3) adres budynku, budowli lub ich części”.

W stanie faktycznym, który stanowi kanwę artykułu, spółka zawarła umowę przedwstępną, której przedmiotem było prawo użytkowania wieczystego nieruchomości należącej do Skarbu Państwa wraz z prawem własności posadowionych na niej budynków i budowli. Zarówno spółka, jak i sprzedawca byli czynnymi podatnikami VAT. Przewidzieli w umowie, że w związku z tym, iż transakcja będzie podlegała zwolnieniu na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 u.p.t.u., złożą oświadczenie o rezygnacji z tego zwolnienia – zgodnie z przytoczonym art. 43 ust. 10 tej ustawy. Problem pojawił się, ponieważ po zawarciu umowy przedwstępnej spółka wpłaciła zaliczkę na poczet przyszłej sprzedaży. Do zapłaty doszło przed złożeniem wymaganego oświadczenia. Spółka stała na stanowisku, że udzielenie zaliczki nie pozbawia prawa do opodatkowania całej transakcji, czyli także samej zaliczki, gdyż zgodnym zamiarem stron było właśnie jej opodatkowanie. Zaliczka nie wpływa na przeniesienie własności, więc wystarczy, zdaniem spółki, złożyć oświadczenie w jednej z form przewidzianych w art. 43 ust. 10 u.p.t.u., co wywrze skutki także dla samej zaliczki i pozwoli zastosować do niej opodatkowanie VAT. Spółka wystąpiła o interpretację indywidualną do Dyrektora Krajowej Informacji Skarbowej, którą otrzymała 9.09.2021 r.⁴ Nie przyniosła skutku skarga do Wojewódzkiego Sądu Administracyjnego w Białymstoku, który wyrokiem z 14.01.2022 r.⁵ ją oddalił, przyznając rację organowi interpretującemu, ani skarga kasacyjna. Naczelny Sąd Administracyjny wyrokiem z 24.06.2025 r.⁶ również podzielił stanowisko wcześniej

prezentowane. W uzasadnieniu wyroku NSA zauważył, że warunkiem skutecznej rezygnacji ze zwolnienia jest przede wszystkim złożenie przed dniem dokonania dostawy tych obiektów właściwemu dla ich nabywcy naczelnikowi urzędu skarbowego zgodnego oświadczenia, że wybierają opodatkowanie dostawy budynku, budowli lub ich części.

Z dniem 1.10.2021 r. w wyniku nowelizacji ustawodawca zliberalizował ostatni z tych warunków w ten sposób, że dodatkowo oświadczenie o zrzeczeniu się tego opodatkowania może być złożone w akcie notarialnym, do zawarcia którego dochodzi w związku z dostawą tych obiektów. Wprowadzenie powyższej zmiany miało miejsce z tego względu, że dostawa powyższych obiektów następuje poprzez czynność prawną dokonywaną w formie aktu notarialnego. Ta nowelizacja odformalizowała zatem zrzeczenie się zwolnienia od podatku i wybór opodatkowania. Zrzeczenie to następuje bowiem w momencie dokonywania zbycia nieruchomości. Naczelny Sąd Administracyjny podkreślił, że składania zgodnych oświadczeń w zakresie opodatkowania tej dostawy w momencie zawierania umowy przedwstępnej nie sposób wyinterpretować z art. 43 ust. 10 u.p.t.u. Można więc skonkludować, że Sąd przyznał tym samym oświadczeniu swego rodzaju kreacyjną rolę w zakresie skutków prawnych wywieranych *ex nunc*, czyli że skutki prawne oświadczenia o rezygnacji ze zwolnienia działają tylko na przyszłość, od momentu jego zaistnienia, oczywiście przy zachowaniu wymaganych warunków formalnych. Bardzo istotny dla końcowego rozstrzygnięcia był fakt, że w samej umowie przedwstępnej również nie zawarto oświadczeń stron o zrzeczeniu się zwolnienia. Wskazano jedynie, że w sytuacji gdy planowana dostawa będzie podlegała zwolnieniu z opodatkowania podatkiem od towarów i usług na podstawie art. 43 ust. 1 pkt 10 u.p.t.u., strony umowy złożą oświadczenie o rezygnacji ze wskazanego zwolnienia. Sąd przyznał w uzasadnieniu, że w zbliżonym stanie faktycznym, będącym także przedmiotem sporu, gdy strony zawarły przedwstępną umowę sprzedaży nieruchomości, w tym samym dniu skarżąca wpłaciła spółce zaliczkę i tego samego dnia skarżąca i spółka złożyły Naczelnikowi Urzędu Skarbowego oświadczenie o rezygnacji ze zwolnienia z VAT planowanej sprzedaży nieruchomości i wyborze opodatkowania transakcji VAT, to warunki ustawowe z art. 43 ust. 10 u.p.t.u. zostały spełnione⁷.

Z omówionej tu sprawy płyną nauki o bardzo wysokim stopniu sformalizowania wszelkiego rodzaju oświadczeń w VAT oraz o braku możliwości stosowania prostej analogii pomiędzy wykładnią podobnych z pozoru stanów faktycznych dotyczących jednak innych ustaw podatkowych.

Dariusz M. Malinowski
Autor jest doradcą podatkowym*

⁴ 0113-KDIP1-3.4012.498.2021.2.OS.

⁵ I SA/Bk 550/21, LEX nr 3305344.

⁶ I FSK 540/22, LEX nr 3892662.

⁷ Wyrok NSA z 20.06.2024 r., I FSK 1769/21, LEX nr 3818062.

* The author is a tax adviser (Sandomierz, Poland)

prof. dr hab. Jadwiga Glumińska-Pawlic

Antoni Hanusz (red. nauk.), „Postępowanie podatkowe. Zarys systemu”, Wydawnictwo Wolters Kluwer Polska Sp. z o.o., Warszawa 2025, ss. 1044

Nakładem Wydawnictwa Wolters Kluwer Polska ukazało się niezwykle interesujące opracowanie, stanowiące – w zamierzeniu jego Autorów – podręcznik nie tylko dla studentów prawa uczestniczących w zajęciach z zakresu postępowania podatkowego, będący źródłem wiedzy przydatnej im przede wszystkim pod względem dydaktycznym, ale także dla pracowników naukowych i praktyków stosujących prawo, którzy wreszcie uznali za celowe skonfrontować swoją wiedzę i doświadczenie w dziedzinie postępowania podatkowego z poglądami nauki. Książka może też zainteresować tych wszystkich, którzy pragną poznać reguły i zasady postępowania podatkowego oraz lepiej zrozumieć stosowanie podatkowego prawa formalnego, niezależnie od tego, w jakim stopniu dotychczas przyswoili sobie wiedzę prawniczą. Może ona także pełnić funkcję poznawczą w odniesieniu do najważniejszych zagadnień objętych programem nauczania przedmiotu „Postępowanie podatkowe”, a jej niewątpliwą zaletą jest to, że nie ma ona charakteru wyłącznego dogmatycznego, skierowanego na proces poznawczy określonej rzeczywistości, koncentrujący się na postępowaniu podmiotów, ich współdziałaniu oraz celach ich działania. Pozycja ta została pomyślana jako praca naukowa poświęcona jednemu zagadnieniu – szeroko rozumianemu postępowaniu podatkowemu oraz jako pomoc dydaktyczna w nauczaniu przedmiotu „Postępowanie podatkowe”, po części o charakterze teoretycznym, a po części praktycznym. Dążeniem Autorów jest osiągnięcie jednocześnie celów poznawczego i praktycznego. Omawiane opracowanie jest monografią, która może być pomocna do przeprowadzenia wykładu z przedmiotu dydaktycznego ujętego w programie studiów prawniczych jako postępowanie podatkowe. Autorzy uznali, że publikacja ta ma stanowić próbę systematycznego przedstawienia wiedzy prawniczej, którą należy uznać za konieczną i wystarczającą w tym zakresie.

Założony cel udało się osiągnąć w dwójnasób, gdyż recenzowane opracowanie znacznie wykracza poza wymagania, jakie są stawiane podręcznikom akademickim, ponieważ jest to *de facto* kompendium wiedzy z zakresu postępowania podatkowego, które ma także stanowić źródło wiedzy służącej poznaniu reguł tego postępo-

wania w ujęciu systemowym. Stąd też, dla pełniejszego wyjaśnienia zakresu postępowania podatkowego, Autorzy podjęli próbę ustalenia jego stosunku do innych postępowań prawnych, uznając, że znajomość reguł postępowania podatkowego, ich klasyfikacja, a w szczególności znajomość związków zachodzących pomiędzy poszczególnymi postępowaniami prawnymi umożliwia ustalenie i wyjaśnienie pewnych prawidłowości, co jest rolą nauki prawa. Postępowanie podatkowe ze względu na cel regulacji kształtuje stosunki prawne w sposób autonomiczny, przestrzegając jedynie ogólnych założeń systemu prawnego, zapewniając jego jednolitość w danych warunkach oraz praworządność unormowań w ramach porządku konstytucyjnego. Jednakże pomimo pewnych charakterystycznych cech wykazuje ono silne związki z innymi postępowaniami prawnymi. Powiązania regulacji dotyczących postępowania podatkowego z regulacjami dotyczącymi innych postępowań prawnych wskazują na szczególne zależności między postępowaniem administracyjnym, postępowaniem karnym, postępowaniem w sprawach o przestępstwa skarbowe i wykroczenia skarbowe oraz postępowaniem cywilnym. Natomiast ze względu na przedmiot i zakres regulacji nie może być traktowane jako „ułamne” postępowanie administracyjne regulowane przepisami Kodeksu postępowania administracyjnego. Charakter prawny postępowania podatkowego jest zdeterminowany charakterem materialnego prawa podatkowego, które inaczej kształtuje stosunki pomiędzy podmiotami niż materialne prawo administracyjne. Organ podatkowy w postępowaniu podatkowym kształtuje autorytarnie indywidualną sytuację prawną podmiotu biernego stosunku prawnopodatkowego zasadniczo w formie decyzji podatkowej, będącej jego władczym i jednostronnym rozstrzygnięciem. Zasadniczym celem postępowania podatkowego jest przesunięcie środków pieniężnych pomiędzy podmiotami stosunku prawnopodatkowego, a jego realizację zapewnia postępowanie, w którym podmiot uprawniony dysponuje możliwością jego wszczęcia nawet wbrew woli podmiotu podporządkowanego i kształtowania sytuacji prawnej tego podmiotu. Na krajowe normy procesowe prawa podatkowego wpływają